

Läkemedelsverket presenterar Läkemedelsboken

Miriam Entesarian Matsson, T.f. gruppchef
Enheten för Kunskapsstöd och
läkemedelsanvändning

Bakgrund

- Producentbundet, kostnadsfritt kunskapsstöd för läkemedelsbehandling av vanliga sjukdomar.
- Framförallt för hälso- och sjukvårdspersonal, men även andra intresserade.
- Funnits sedan 1977, givits ut av Läkemedelsverket (LV) sedan 2009
- Sista upplagan trycktes 2014, sedan dess webbpublikation
- Ingen uppdatering skedde under 2018-2022
- Under 2020 var antalet besök 2,6 miljoner

Till vad används Läkemedelsboken?

Exempel:

- Förskrivare av läkemedel som söker information om sjukdomstillstånd och rekommenderad behandling.
- Undervisning inom ex medicin, farmaci.
- Kunskapsstyrning, ex Läkemedelskommittéerna använder Läkemedelsboken som en av källorna vid information till hälso- och sjukvårdspersonal.
- Apotek, för information och fortbildning.

Läkemedelsbokens innehåll

- Terapikapitel om olika ämnesområden tex akutmedicin, lung- och allergisjukdomar, mage-tarm
- Generella kapitel som tar upp övergripande aspekter på läkemedelsanvändning samt regelverket inom läkemedelsområdet

Uppdrag att tillhandahålla Läkemedelsboken

- Regeringen beslutade den 17 februari 2022 att ge LV i uppdrag att uppdatera, förvalta och tillgängliggöra Läkemedelsboken.
- Arbetet utgick från LVs förstudie om en förnyad modell för tillhandahållande av Läkemedelsboken på Läkemedelsverket (S2020/09593).
- Arbetet slutredovisades till Socialdepartementet 4 mars 2024.

Läkemedelsverket skulle inom ramen för uppdraget:

- ta fram lämplig organisation och styrning för ett långsiktigt arbete med Läkemedelsboken,
- säkerställa att de texter som tas fram är producentobundna och av god kvalitet,
- ta fram nödvändiga it-lösningar som behövs dels för det redaktionella arbetet, dels för publicering på ett sätt som innebär att Läkemedelsboken tillgängliggörs kostnadsfritt på lämpligt sätt till i första hand hälso- och sjukvårdspersonal men även andra intresserade och
- hålla Läkemedelsboken uppdaterad med lämplig frekvens.

Intern organisation

- Redaktionen på Läkemedelsverket består av utredare, administratör, webbredaktör samt tillförordnad gruppchef
- Experter från olika verksamhetsområden på myndigheten
- Stöd rörande it, ekonomiska- och juridiska frågor samt kommunikation

Exempel på extern samverkan under projekttiden

- Inera
- Socialstyrelsen, avstämningar om myndigheternas respektive kunskapsunderlag
- Läkemedelsverkets befintliga forum för samverkan, såsom vetenskapliga rådet, patient- och konsumentrådet och myndighetens avstämningar med läkemedelskommittéernas nätverk LOK
- Referensgrupp

Anlitande av externa experter

- LV samverkar med den nationella kunskapsstyrningen samt specialitetsföreningar, vilka föreslår experter till arbetet
- Runt 250 anlitade experter
- I möjligaste mån två författare – en specialistläkare inom det aktuella terapiområdet och en specialist i allmänmedicin
- Jävsbedömning enligt den myndighetsgemensamma blankett för redovisning av eventuella intressekonflikter och övriga bindningar

Uppdatering och kvalitetssäkring av innehållet

- Inför uppdateringen får författarna instruktioner om bl.a. kapiteldisposition och att rekommendationerna ska vara i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet
- Författarna erbjuds utbildning i klarspråk och webbtillgänglighet
- Texten granskas oftast av både extern och intern expert
- Vid behov kvalitetssäkring i forum på Läkemedelsverket

Webbplatsen - lakemedelsboken.se

- Samma tekniska plattform som Läkemedelsverkets övriga webbplatser
- Anpassad för mobila enheter
- Underlag för utveckling:
 - Referensgrupper
 - Användarundersökningar
 - Workshops
 - Lagstiftning
 - Webbstatistik
 - LV:s grafiska profil

Terapiområden med publicerade kapitel

Akutmedicin >	Antibiotika och reseprofylax >	Barn och läkemedel >
Beroendesjukdomar >	Blod och koagulation >	Cancersjukdomar >
Endokrina sjukdomar >	Hjärt- och kärlsjukdomar >	Hud- och könssjukdomar >
Lung- och allergisjukdomar >	Mag- och tarmsjukdomar >	Nervsystemets sjukdomar >
Njur- och urinvägssjukdomar >	Nutrition >	Porfyri och läkemedel >
Psykiatri >	Rörelseorganens sjukdomar >	Smärta >
Öron-, näs- och halssjukdomar >		

Terapiområden under omarbeting

[Geriatrik >](#)

[Gynekologi >](#)

[Palliativ vård >](#)

[Reumatiska sjukdomar >](#)

[Ögonsjukdomar >](#)

Publicerade Generella kapitel

[Biverkningar av läkemedel](#)[Doping](#)[Evidensbaserad läkemedelsvärdering](#)[Godkännande av läkemedel](#)[Hälsoekonomiska utvärderingar av läkemedel](#)[Läkemedel i miljön](#)[Läkemedelsförmånerna](#)[Nationella läkemedelslistan](#)[När godkända läkemedel saknas](#)[Olagliga läkemedel](#)[Rationell läkemedelsanvändning](#)[Receptförskrivning](#)[Systematiska översikter för evidensbaserad läkemedelsanvändning](#)[Utbyte av läkemedel](#)[Växtbaserade läkemedel och naturläkemedel](#)

[Start](#) / [Terapiområden](#) / [Lung- och allergisjukdomar](#) / [Astma](#)[Tillbaka till Lung- och allergisjukdomar](#)

Astma

[Bakgrund](#)[Utredning](#)[Behandling](#)[Icke farmakologisk behandling](#)[Farmakologisk behandling](#)[Komplikationer](#)[Biverkningar](#)[Uppföljning](#)[Referenser](#)

Astma

 Skriv ut**Publicerad:** 11 oktober 2023**Senast uppdaterad:** 11 oktober 2023**Kategori:** Lung- och allergisjukdomar**Status:** Gällande**Författare:** [Eva Vikström Jonsson](#), [Karin Lisspers](#), [Thomas Sandström](#)**Granskare:** [Josefin Sundh](#), [Elisabeth Bernspång](#)

Astma är en inflammatorisk lungsjukdom som kännetecknas av variabel luftvägsobstruktion. Noggrann diagnostik är en förutsättning för adekvat behandling och astmakontroll.

Målet med astmabehandling är att:

- uppnå normal lungfunktion
- uppnå symtomfrihet
- förhindra försämringsepisoder.

För att kontrollera den underliggande inflammationen ska astma alltid behandlas med

 Tillbaka till Lung- och allergi-sjukdomar

Astma

Bakgrund

Utredning

Behandling

Komplikationer

Biverkningar

Uppföljning

Referenser

Utredning – steg för steg

Anamnes	+
Fysikalisk undersökning	-
Lungauskultationen är oftast normal vid misstänkt astma. Det mest typiska fyndet, ronki, kan saknas eller höras enbart vid forcerad expiration. I status bör undersökning av näsan ingå för bedömning av rinit respektive näspolypos.	
Allergiutredning	+
Överväg lungröntgen	+
Spirometri med bronkdilatationstest	+
PEF-kurva	+
FeNO-mätning	+
Provokationstester	+
Ansträngningstest	+
Behandlingsförsök	+
Differentialdiagnoser	+

[Tillbaka till Lung- och allergi-sjukdomar](#)

Astma

Bakgrund

Utredning

Behandling

Icke farmakologisk behandling

Farmakologisk behandling

Komplikationer

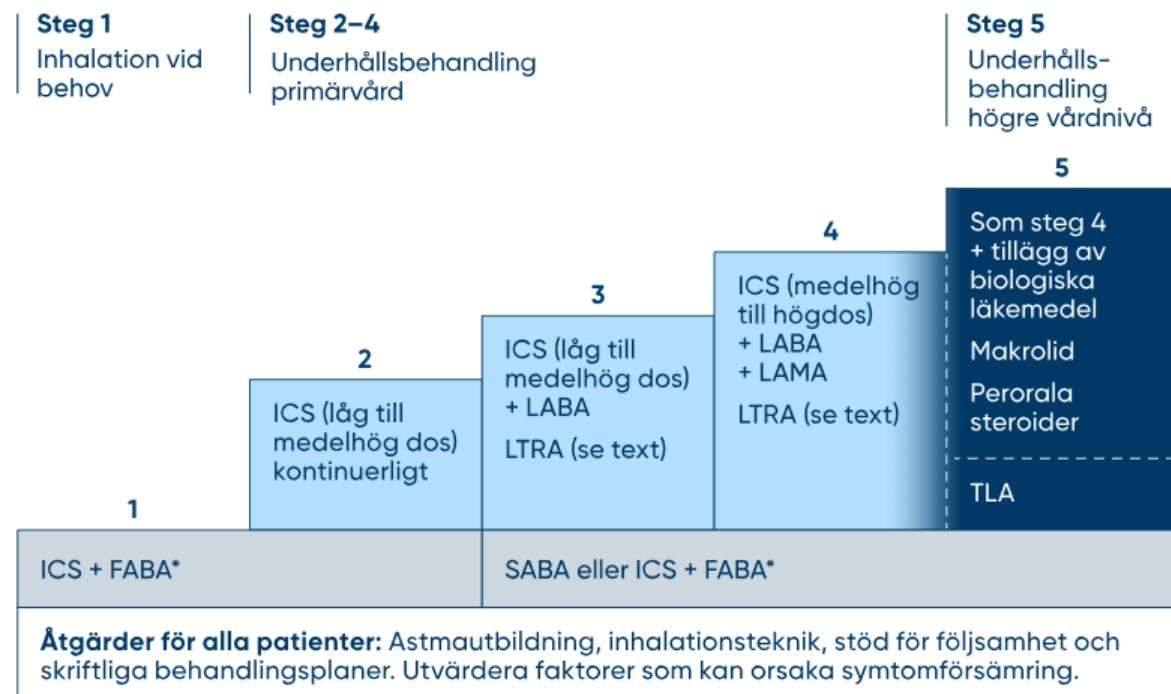
Biverkningar

Uppföljning

Referenser

Behandlingstrappa för behandling av astma hos vuxna – Figur 2

[Öppna](#) [Dölj](#)

← Patienten kan pendla mellan stegen under behandling →

* FABAs (Fast acting beta-2-receptor agonist) = Beta-2-receptoragonist med snabbt insättande effekt, med kort eller lång verkningsstid. I skrivande stund är de enda tillgängliga kombinationerna av FABAs + ICS, formoterol med beklometason eller formoterol med budesonid. Vid behovsbehandling med dessa kombinationer utan underhållsbehandling är i nuläget utanför godkänd indikation. TLA = tempererat laminärt luftflöde. För övriga förkortningar se Faktaruta 3 och 4.

[Tillbaka till Lung- och allergi-sjukdomar](#)

Astma

Bakgrund

Utredning

Behandling

Komplikationer

Biverkningar

Uppföljning

Referenser

Grad av astmakontroll och struktur för uppföljning

Definitioner och grad av astmakontroll – Tabell 1

Öppna

Dölj

Karakteristikum	Full kontroll
Symtom dagtid	≤ 2 gånger/vecka
Begränsning av fysiska aktiviteter	Ingen
Symtom/uppvaknande nattetid	Ingen
Behov av symtomatisk behandling	≤ 2 gånger/vecka
Lungfunktion (PEF eller FEV)	Normal
Exacerbationer	Inga

Fortsatt arbete innehåll och webbplats

- Uppdaterade kapitel publiceras allt eftersom de blir klara
- Löpande arbete med teknisk förvaltning av nya webbplatsen
- Analys av webbstatistik
- Ny användarundersökning planeras under 2025. Det går också att lämna synpunkter via återkopplingsformulär på webbplatsen

Är du nöjd med Läkemedelsboken?

Lämna synpunkter

Förvaltning och framtida utveckling

- Aktiv förvaltning av innehållet med kontinuerlig behovsinventering och genomgång av inkomna synpunkter
- Informationsinsatser
- Fortsatt extern samverkan samt omvärldsbevakning
- Vidareutveckling av patient- och brukarmedverkan
- Anpassas till målgruppens behov av kunskap och tillgängliggörs på det sätt som framtida användare har mest nytta av

Läkemedelsverkets nyhetsbrev

Information om uppdaterade Läkemedelsboken-kapitel ges i nyhetsbrevet:

[För dig som jobbar inom hälso- och sjukvård | Läkemedelsverket
\(lakemedelsverket.se\)](#)

Kontakt Läkemedelsboken

registrator@lakemedelsverket.se

Tack för din uppmärksamhet!

